

PLANLAMA STÜDYOSU I

Yrd.Doç.Dr.Işıl KAYMAZ

Ankara, 2018

PEYZAJ ENVANTERİ

- Peyzaj planlama kavramı peyzaj ögelerini, süreçlerini ve sistemlerini ele alan makro ölçekteki planlama faaliyetlerini ifade eder.
- Peyzaj planlama faaliyetleri, özellikle 1960'lı yıllarda başlayan ve gelişmiş ülkelerde olumsuz etkileri hissedilen çevre sorunlarının azaltılmasına ve önlenmesine bir çözüm arayışı ile ağırlık kazanmıştır.
- Peyzaj envanteri de peyzaj planlama çalışmalarının ilk aşamasını oluşturmaktadır.
- Peyzaj envanterinin oluşturulmasındaki temel düşünce çalışma alanına ilişkin peyzaj özelliklerinin saptanması, tanımlanması ve planlama alternatiflerinin oluşturulmasında yön gösterici olmasıdır.

PEYZAJ ENVANTERİ

- Peyzaj envanteri aşamasında seçilen alana ilişkin doğal ve kültürel peyzaj yapısına ilişkin verilerin yanı sıra, planlamaya esas olacak ilgili mevzuata ilişkin araştırmalar gerçekleştirilecektir.
- Verilerin sayısal ortamda veritabanı oluşturularak depolanması esastır.
- Sayısal ortamda elde edilen veriler CBS yazılımları yoluyla işlenebilir olmalıdır. Dolayısıyla JPEG gibi verilerin sayısallaştırılması; nokta, çizgi ve poligon verilerine dönüştürülmesi gerekir.
- Sözel veriler ise yine CBS yazılımlarında kullanılabilir formatta Excel dosyasına dönüştürülmesi ve kodlanması gerekir.

PEYZAJ ENVANTERİ

- Çalışma ölçeğine esas olacak ölçekte veri detayına ulaşılmaya çalışılmalıdır.
- Mümkün olmayan durumlarda ise plan kararları üretilirken veri hassasiyeti göz önüne alınmalıdır. Bu durum raporda ya da plan notlarında belirtilmelidir.
- Kaynak Envanter ve Analizi dersi notlarınız bu süreçte size yön gösterici olmalıdır.

Doğal Peyzaj

İklim Özellikleri:

Seçilen alana ilişkin sıcaklık, yağış, bağıl nem, rüzgar vb. meteorolojik veriler elde edilecektir. Bu verilerin ham sayısal veriler olması yeterli değildir. Verilerin haritalandırılması gerekir; bununla birlikte analizlere yön verecek şematik gösterimleri hazırlanmalıdır. Ham veri sunumundan kaçınılmalı; ekolojik analizlere ve uygunluk analizlerine uygun biçimde revize edilmesi gerekmektedir. Alan içindeki makro ve mikro iklimsel koşullar ortaya konmalıdır. Veri temininde esas kuruluş Meteoroloji genel Müdürlüğü'dür.

Doğal Peyzaj

Jeolojik Yapı:

- Jeolojik yapı envanterinde aşağıdaki sorular cevaplanmalıdır:
 - Jeolojik yapı Peyzaj planlama kapsamında nasıl ele alınmalıdır?
 - Planlamayı ve tasarımı etkileyecek jeolojik yapı bileşenleri nelerdir? Bu süreçlerde nasıl bir etkileri vardır?
 - Alanın farklı litolojik özelliklere ve farklı paleontolojik yaşlara sahip birimleri nelerdir?
 - Bu birimler peyzajın yapısı hakkında ne ifade etmektedir?
 - Alandaki fay hatları ve bunların planlamaya etkisi nasıldır?

Doğal Peyzaj

Topođrafik Yapı:

- Alanın topografik yapısının peyzaj deseni ve karakteri üzerindeki etkisi irdelenmelidir.
- Bu amaçla yükseklik grupları, eğim ve bakı haritaları oluşturulmalıdır.
- Alanda çeşitli noktalardan alınacak kesitler planlamaya etkisi yönünde yorumlanmalıdır.
- Arazinin drenaj özellikleri, mikrohavzaları vb. den topografik verilerden elde edilebilir.

Doğal Peyzaj

Jeomorfolojik Yapı:

- Alanın genel peyzaj karakterini oluřturan jeomorfolojik birimler nelerdir?
- Hangi birimler planlama sürecinde (koruma-kullanım) nasıl bir etki ortaya koyarlar?
- Alanda belirgin ya da özgün oluşumlar var mıdır?

Doğal Peyzaj

Toprak

- Alandaki toprak 6zellikleri (6rneğin; b6y6k toprak grupları, Őimdiki alan kullanımı, erozyon derecesi, arazi kullanım kabiliyet sınıfları vb.) nelerdir?
- Bu 6zellikler peyzaj planlamada (koruma-kullanım a4ısından) nasıl ele alınmalıdır? (Ge4irimsizlik vb.)
- Toprak 6zelliklerinin ortaya koyduđu olanaklar, sorunlar vb. nelerdir?

Doğal Peyzaj

Hidrolojik ve Hidrojeolojik Yapı:

- Alandaki yer üstü ve yer altı su kaynakları nelerdir?
- Bu kaynakların kapasiteleri, fiziksel ve kimyasal özellikleri vb. nelerdir?
- Alandaki su döngüsü nasıl işlemektedir?
- Alandaki su kaynaklarından nasıl ve ne amaçla faydalanılmaktadır?
- Alandaki su kaynaklarına ilişkin sorunlar nelerdir?

Doğal Peyzaj

Flora ve Fauna:

- Alandaki doğal bitki örtüsü envanteri.
- Alandaki kültür bitkilerinin envanteri.
- Alandaki yaban yaşamı varlığı.
- Endemik, tehlike altındaki vb. türler.
- Alandaki türlerin habitat özellikleri.